

Изх.23096 / 25.10.2023 г.

**ДО
АСЕН ВАСИЛЕВ
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ,
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ДИРЕКТОРА НА ДИРЕКЦИЯ
„ДАНЪЧНА ПОЛИТИКА“,
МИНИСТЕРСТВО НА
ФИНАНСИТЕ НА РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ**

Гр. София, 25.10.2023 г.

Относно: Позиция на Американска търговска камара в България във връзка с Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане, публикуван за обществено обсъждане на 26.09.2023 г.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДИРЕКТОР,**

Благодарим за възможността пред Американска търговска камара в България да се включи в процеса по обществено обсъждане на Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане, инициран от Министерство на финансите на 26.09.2023 г. Настоящата ни позиция представя аргументи против част от въвежданите в Законопроекта промени в данъчната система в България. Изразяваме опасения, че така предложените промени ще нанесат значителни щети както за репутацията на България, като страна със стабилна данъчна система, благоприятна среда за инвестиции и икономическо развитие, така и върху перспективата за развитие на конкурентоспособността на нашата икономика. Търсените данъчни приходи в дългосрочен план ще имат негативен ефект върху устойчивия икономически растеж, който е сред приоритетите в Програмата на правителството за периода юни 2023 – декември 2024 г. и занапред.

I. Транспониране на Директива (ЕС) 2022/2523, въвеждаща минимално равнище на данъчно облагане от 15%

1. Неприлагане на облекчение за съществена стопанска дейност във връзка с облагане с национален допълнителен данък

Директивата въвежда облекчение за съществена стопанска дейност, което предвижда да изключи за целите на изчисляването на допълнителния данък фиксиран процент, свързан със стойността на дълготрайните материални активи и допустимите разходи за заплати.

За Финансовата 2024 г. предвидените облекчения съгласно Директивата са 10% върху допустимите разходи за заплати и 8% върху балансовата стойност на допустимите дълготрайни материални активи (средна балансова стойност в началото и края на годината), като е предвидено постепенно и плавно намаляване на процентите в рамките на следващите 10 години, достигайки до 5%.

Настоящият Законопроект предвижда въвеждане на облекчението за съществена стопанска дейност единствено във връзка с прилагането на първичното и вторичното облагане с допълнителен данък. Същото изключение няма да може да се ползва при облагането с национален допълнителен данък, като не е изложен конкретен аргумент за това, а единствено в мотивите към Законопроекта е посочено, че това е допустимо съгласно административните насоки на ОИСП.

Считаме този подход за неудачен, предвид изложените по-долу мотиви:

▪ **Липса на последователност в данъчната политика**

През последните десетилетия държавната данъчна политика е свързана с поддържане на относително ниска данъчна ставка спрямо голяма част от европейските държави, с оглед привличането на чуждестранни инвестиции. В този смисъл, **транспонирането на Директивата ще доведе до значимо изменение на облагането в страната, поради условното увеличение на данъчната ставка с 5% за съставните образувания (дружествата и местата на стопанска дейност), част от големи многонационални и национални групи.** С изключването на възможността за намаляване на дохода подлежащ на допълнително облагане (чрез процент от допустимите разходи за заплати и процент от балансовата стойност на допустимите материални активи), за достигане на ефективна данъчна ставка от 15% по правилото на националния допълнителен данък, ще се достигне до по-неблагоприятни резултати за българските данъкоплатци спрямо тези, които биха се постигнали при прилагането на първичното и вторичното правило, както и правилата за националния допълнителен данък, които ще се въведат в другите държави членки на ЕС. В този смисъл, изключването на облекчението за съществена дейност е в противоречие с държавната политика за поддържане на ниска данъчна ставка, което би намалило конкурентоспособността на страната при привличането на директни чуждестранни инвестиции, като би могло да доведе дори до отлив на подобни инвестиции, тъй като многонационалните групи ще отчетат липсата на предходното данъчно предимство в страната в лицето на 10% корпоративен данък.

▪ **Влошаване на инвестиционната среда**

Чрез въвеждането на правилата на Директивата, гарантиращи минимално ефективно данъчно облагане от 15%, **ще се стигне до увеличение на дължимия корпоративен данък с цели 50% за българските данъчно задължени лица,** попадащи в обхвата им. Последните са основали своята икономическа дейност на база на финансови модели, включително и изчисление на възвръщаемостта на инвестицията. В този смисъл, увеличението на данъчната ставка ще засегне сериозно тези калкулации, като облекчението за съществена дейност би осигурило един плавен преход, който да може да позволи запазването до известна степен на конкурентоспособността на тези лица, спрямо другите европейски държави. **Изключването на това облекчение при въвеждането на националния допълнителен данък, ще постави българските бизнеси в по-неблагоприятно положение спрямо конкурентите си от други държави,** които ще могат да се възползват от подобно облекчение по тяхното законодателство, транспониращо Директивата. Подобни действия на държавата биха въздействали негативно на финансовите резултати на българските данъчно задължени лица, което би могло да доведе и до по-ниски приходи в бюджета при въвеждането на националния

минимален данък, спрямо тези, събрани през предходни периоди при прилагане единствено на 10% корпоративен данък.

- **Единствено България не въвежда облекчението**

Редица от държавите членки в ЕС са изготвили законопроекти, които са на етап обществено обсъждане. Доколкото ни е известно всички от тях включват облекчението за съществена стопанска дейност и в контекста на националния допълнителен данък. В този смисъл, опасенията изложени в предходните точки се потвърждават от действията на другите държави-членки.

Също така, правилата за минималното облагане от 15% са нови за всички държави по света и все още не е изпитано въздействието, което същите ще окажат. Във връзка с това **не намираме за удачно България да въведе норми, отличаващи се от общоприетите и договорени на ниво ОИСР и ЕС**, тъй като това би могло да доведе до неочаквани негативни последици за инвестиционния климат и икономиката в страната, които е възможно да не са целени, нито допускани от българския законодател.

2. Въведени са значими имуществени санкции при грешно определяне на данъка

В Законопроекта са предвидени значими санкции в размер от 50,000 до 150,000 лв. при грешно деклариран данни, водещи до определяне на дължим допълнителен данък в по-малък размер или до неоснователно намаляване или освобождаване от данък.

Предвид сложността на предложените правила и трудностите, които се очакват за данъкоплатците дори при самото събиране на информацията за подаване на декларациите (тъй като не малка част от нея не е директно достъпна от счетоводните данни без съответна обработка), **намираме размера на санкциите за непропорционални**.

Ако все пак не се съобразите с по-горното становище, предлагаме въвеждането към Законопроекта и на правило ограничаващо налагането на санкции и глоби, сходно с изложеното в Доклада на ОИСР от декември 2022 г., препоръчващ въвеждането на преходни облекчения по отчети по държави и облекчение за налагане на глоби. По-конкретно, нормата предвижда да не се налагат санкции и глоби през преходния период (данъчни години започващи преди или на 31.12.2026 г., т.е. 3 години от въвеждане на правилата) във връзка с подаването на съответните декларации, доколкото данъчно задълженото лице е приложило разумни мерки за правилно попълване и подаване на декларациите. „Разумни мерки“ са налице, когато лицето може да докаже, че е действало добросъвестно да разбере и спази отчетността при прилагането на правилата за допълнителен данък.

Считаме, че въвеждането на подобно облекчение в Законопроекта би било разумно, предвид комплексността на правилата и трудностите, които данъкоплатците, както и органите по приходите, биха изпитали в първите години при прилагането на правилата за допълнителния данък.

II. Предвидени промени, свързани с режима на облагане на финансовите институции

Чрез Законопроекта се предлага отмяна на чл. 96 и чл. 97 от ЗКПО, които предвиждат текущо признаване за данъчни цели от финансовите институции на отчетени

приходи и разходи от последващи оценки на финансови активи и пасиви (включително когато тези приходи или разходи са признати в собствения капитал), което се отличава от приложимите норми за останалите данъчно задължени лица.

Преследваната цел, изложена в мотивите към Законопроекта, е да се уеднакви режимът за данъчно регулиране на преоценките и обезценките на финансовите активи и пасиви между финансовите институции и нефинансовите предприятия, **но не става ясно какво налага това уеднаквяване.**

Намираме въпросното предложение в Законопроекта за неудачно. На първо място, различното третиране на преоценките на финансови активи и пасиви се обуславя от самия характер на стопанската дейност на финансовите институции. Тяхната дейност е свързана със създаването, търгуването и хеджирането с финансови активи и пасиви, а извършването на преоценки на подобни инструменти се извършва регулярно и оказва значително влияние върху резултата на тези дружества. В този смисъл, ако действително бъдат отменени чл. 96 и чл. 97 ЗКПО, при негативен тренд на пазара една финансова институция би могло да отчете значима загуба въз основа на обезценка на финансовите си активи, но въпреки това да бъде длъжна да заплати корпоративен данък.

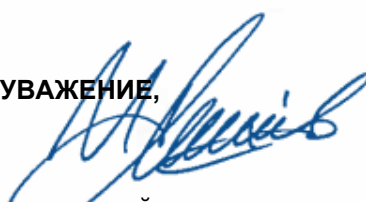
В допълнение, за разлика от нефинансовите предприятия, финансовите институции са силно регулирани и преоценките на финансови активи и пасиви се извършва по изключително строги правила, като е налице и специфично периодично отчитане пред БНБ. В този смисъл, **не изглежда обосновано да се поставят на една плоскост финансовите институции с нефинансовите предприятия** във връзка с качеството на извършването от тях преоценки на финансови активи.

Също така, отчитаме, че няма изложени аргументи в мотивите към Законопроекта какво е наложило промяна на държавната политика относно данъчното регулиране на финансовите институции. Не е извършена и оценка на потенциалното въздействие, което би могло да окаже предложеното отменяне на дискутираните норми от страна на Министерството на финансите, което отчитаме като значим пропуск. **Апелираме за извършването на подобен анализ, включвайки в дискусиата и браншовите организации и активните двустранни търговски камари**, за да може да бъде оценено въздействието на предложената мярка.

Към настоящия момент предложението в Законопроекта изглежда напълно неаргументирано, като рискува да влоши инвестиционния климат във финансовия сектор, което би могло да се пренесе и върху всички участници в стопанския живот в страната.

Оставаме на разположение за последващ институционален диалог в процеса по обществено обсъждане на Законопроекта, в т.ч. и при входирането му за обсъждане в Народното събрание.

С УВАЖЕНИЕ,

ИВАН МИХАЙЛОВ
ГЛАВЕН ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
АМЕРИКАНСКА ТЪРГОВСКА КАМАРА
В БЪЛГАРИЯ

